vus õnnestus: niihästi püsivuse ning osavusega kui kavalusega, mis vähimalgi määral ei valinud abinõusid, ühendas ta ühe riigiosa teise järele oma valitsuse alla. Ta võitis tagasi Själlandi ja Laalandi, müüs Eestimaa, et hankida raha oma plaanide teostamiseks, võttis kavalusega tagasi segaduste ajajärgul Rootsile müüdud Skoone ja pöördus siis Lõuna-Jütlandi poole, millest samuti üks osa enne W.-i surma langes tema kätte. Samal ajal korraldas W. sihikindlalt ja suure osavusega riigi siseolusid. Foogtide valitsus seatakse kindlale alusele ja neile määratakse kindlad lossid valitsuskondadeks; foogtide kohtadel eelistab W. saksa soost mehi, usaldades neid rohkem kui taani aadelmehi, kellede kõikuv ja usaldusväärtu ülalpidamine eelmistele valitsejatele oli tekitanud küllaldaselt raskusi. Kuninga kõrgem kohtuinstants (Kongens Retterting) saab W.-i ajal kindlad teotsemisvormid, kroonu maaomanduse suhtes kindlustatakse kuninga õigused ja kasutamine jne. Maakaitse alal võetakse ette parandusi; oma osavalt loodud suhete tõttu paavstiga kindlustab W. endale suure mõju kirikusse ja vaimulikesse. Välispolitikas puudus W.-il kindel kava; ta teotses alati nii, kuidas talle kasulik oli, selgi alal abinõusid mitte valides. A. 1349 viis ta oma väed keiser Karl IV-da vastu, kuid oskas siis võita endale keisri poolehoiu. Tema plaanid segada end 100-a. sõtta ja panna maksma Taani vanad õigused Inglismaa suhtes äpardusid. Üldse polnud W.-i viimsed aa. nii õnnelikud kui ta esimesed valitsusaastad. Halastamatu maksustamise tagajärjel valitses riigis võrdlemisi suur rahulolematus. Skoone tagasivõtmisega sattus W. tülikasse vastollu rootslastega, kuigi ta oli püüdnud luua sidemeid oma vastasega Rootsi troonil, Magnus Eeriku p. Smek'iga, ja oma tütre Margaretha (vt.) kihlanud Magnuse poja Haakon'iga. Wisby vallutamise ja julma röövimise tagajärjel W.-i poolt a. 1361 muutusid Hansa-liidu linnad W.-i vaenlasiks. Need asjaolud, W.-i vali Sundi-väina politika ning tema tehtud takistused heeringakaubanduse alal tekitasid ta vastu a. 1367 suure liidu, mis on tuntud Kölni konföderatsiooni nime all. Hansalinnad võtsid W.-i vastu tarvitusele õige valjud võitlusmeetodid ja olid valmis pingutama oma jõudu äärmuseni. Kui liiduga olid ühinenud ka W.-i vürstisoost vaenlased, oli ta sunnitud põgenema Taanist, jättes valitsuse riiginõukogule drost Henning Podebusk'iga eesotsas. W. lootis Saksamaalt abi saada, kuid see ebaõnnestus ja hoolimata taanlaste visast vastupanust oli ajutine valitsus sunnitud a. 1370 sõlmima Taanile eriti raske rahu Stralsundis. M. s. pidid taanlased Skoone tähtsamad lossid loovutama pandina Hansale. Alles a. 1372 võinud tagasi tulla oma riiki, suri W. 24. X 1375 Gurre lossis. Tema järel sai Taani troonile ta tütre Margaretha ja Norra kun. Haakoni poeg Olaf, kelle alaeasuse ajal tegelikuks valitsejaks oli Margaretha; viimane sai Olafi surma järel a. 1387 troonile, ühendades mõne a. pärast Kalmari unioonis (1397) kõik 3 Põhja riiki ühe valitseja kätes. — Eesti ajaloos on W.-il ning tema valitsusajal suur tähtsus. Õige varakult on vist W.-ile selgunud, et Eestimaa hertsogkonna müümine Saksa ordule võiks talle suurt kasu tuua. Juba okt. 1333 olid vennad Otto ja W. lubanud Eestimaa Brandenburgi markkrahvile Ludwig'ile oma õe Margaretha kaasavaraks; see pidi eraldatama Taanist. Politiliste kombinatsioonide tagajärjel, milledes peaosa mängisid Eestimaa vasallid, Tallinna linn ja nähtavasti ka Rootsi kun. Magnus Eeriku p., ei saanud Eestimaa loovutamisest asja, kuid keiser Ludwig hoolitses siiski oma poja õiguste eest, nagu seda tõendab keisri ülalmainitud kiri a.-st 1339. Juba a. 1341 on W.-il olnud kavatsus müüa Eestimaa Saksa ordule 13 000 hõbemarga eest ja sellest summast tasuda Margarethale lubatud kaasavara. Kuid kaup toimus alles eestlaste 1343. a. vabadusürituste järel 29. VIII 1346 Marienburgis tehtud kokkuleppega, mille keiser heaks kiitis s. a. sept. ja paavst veebr. 1348. Maa müüdi Saksa ordule ja pidi ühendatama Preisi-Saksa orduga vahenditult; hiljemini anti hertsogkond siiski »hoiule« Liivimaa ordumeistrile. Hind oli kindlaks määratud 19 000 Kölni hõbemargale; peale selle maksis ordu veel Brandenburgi markkrahvile tema õiguste eest 6000 hõbemarka ja veel hiljemini mõningate maa-alade eest kun. W.-ile 645 hõbemarka. Eestimaa müümine oli tulunduslikult W.-ile eriti kasulik. Eestimaa vasallid, nagu näha, olid senikaua, kui oletati, et maa Saksa orduga ühendatakse, müümisega rahul; hiljemini, kui maa faktiliseks peremeheks sai Liivimaa ordu, on nad jällegi ühendusse astunud Rootsi kuningaga politiliste läbirääkimiste pidamiseks. Kuivõrt W. neist plaanest on teadnud, pole võimalik kindlaks teha.

C. F. Bricka, Dansk Biogr. Lexikon XVIII (1904); Kr. Erslev, Danmarks Riges Historie II (1898—1905); C. E. F. Reinhardt, Valdemar Atterdag og hans Kongegjerning (1880); A. D. Jörgensen, Synspunkter for opfattelsen af Valdemar Atterdags og Dronning Margretes Historie (Nordisk Tidskrift för vetenskap, konst och industri 1883); D. Schäfer, Die Hansestädte u. König W. v. Dänemark (1879); Bunge, Hertzogth. Estl.; G. v. Rauch, Sveriges livländska politik under konung